

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 97/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mikáči s. r. o., Steinov dvor 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marian Mikáči, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Cob 177/2019-1572 z 20. augusta 2020 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Obdo 102/2020 z 29. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje rozsudok krajského súdu a uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie alebo alternatívne navrhuje zrušiť uznesenie najvyššieho súdu a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a žiada priznať náhradu trov konania. Ústavný súd žiada, aby rozhodol o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podnikajúci po obchodným menom [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], uzatvoril 28. februára 2007 so spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „BTK“), zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo dielo – prístavba a nadstavba objektu [REDAKOVANÉ], z ktorej sťažovateľovi vznikla povinnosť uhradiť časť zádržného. Svoju pohľadávku zo zmluvy o dielo BTK postúpila 23. júla 2012 na spoločnosť

██████████, ktorá podala 17. augusta 2012 na okresnom súde Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zaplatenie sumy 725,704,56 eur s príslušenstvom z titulu doplatenia ceny za dielo, resp. uhradenie zádržného. Sťažovateľ bol v tomto konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 242/2012 v právnom postavení žalovaného. Následne 14. marca 2013 BTK od zmluvy o postúpení pohľadávky odstúpila a 19. marca 2013 uzatvorila zmluvu o postúpení pohľadávky s pani ██████████. Okresný súd na základe návrhu z 8. apríla 2013 pripustil zmenu účastníka konania na strane žalobcu, ktorým sa stala pani ██████████. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo 14. apríla 2016 postúpila pani ██████████ pohľadávky zo zmluvy o dielo späť na BTK. Na základe ďalšieho návrhu na zmenu žalobcu z 25. mája 2016 okresný súd zmenu pripustil a novým žalobcom sa stal pôvodný vlastník pohľadávky (BTK). Rozsudkom z 12. decembra 2017 okresný súd rozhodol, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 725 704,56 eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Okresný súd dospel k záveru o existencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a o osvedčení uplatneného nároku.

3. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie podľa § 447 písm. c) a f) CSP odmietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že:

a) všetky konajúce súdy nesprávne právne posúdili aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu. Podľa jeho názoru v dôsledku odstúpenia od zmluvy o postúpení pohľadávok s účinkami *ex tunc* nemohlo dôjsť k prechodu procesných práv z pôvodného žalobcu ██████████, keďže odstúpením od zmluvy došlo k zrušeniu jej účinkov od počiatku, a teda sa prihliada, ako keby nikdy neexistovala, z čoho vyvodzuje, že pôvodný žalobca nebol oprávnený podať žalobu. Okresný súd mal dospieť k záveru, že odstúpením zanikla aktívna vecná legitímácia pôvodného žalobcu od počiatku, žalobu mal zamietnuť, a nie rozhodovať o pripustení zmeny účastníka na strane žalobcu;

b) v konaní nemohlo dôjsť k žiadnemu procesnoprávnemu nástupníctvu, keďže pani ██████████ ani BTK nie sú právnymi nástupcami ██████████, ale výlučne spoločnosti BTK;

c) právny názor okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu týkajúci sa aktívnej vecnej legitímácie žalobcu považuje za arbitrárny a svojvoľný (súdy neuviedli žiaden judikovaný právny názor ani rešpektovaný názor jurisprudencie) bez vysporiadania sa s jeho námietkami a ignorujúci jeho argumentáciu;

d) podľa jeho názoru aktívna vecná legitímácia musí prislúchať žalobcovi vždy, v každom štádiu konania a nepretržite. Preto je vylúčené, aby súdne konanie nemalo po dobu päť dní (medzi odstúpením od prvej zmluvy o postúpení a uzatvorením druhej zmluvy o postúpení) žiadneho žalobcu;

- e) v čase rozhodovania o pripustení prvej zmeny na strane žalobcu mal súd postupovať podľa vtedy platného a účinného § 92 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) formou zámeny účastníka, ktoré riešilo situáciu absencie vecnej legitímácie, na ktorú bol však potrebný súhlas všetkých účastníkov konania (aj sťažovateľa), namieta, že ani v prípade postupu podľa § 92 ods. 2 OSP nebol dodržaný formálny postup (súhlas spoločnosti BTK s jej vstupom do konania);
- f) okresný súd a krajský súd porušili jeho právo na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia a namietaným nedostatočným odôvodnením ich rozhodnutí sa nezaoberal ani najvyšší súd konajúci o jeho dovolaní;
- g) sťažovateľ namieta arbitrárne posúdenie neprípustnosti podaného dovolania najvyšším súdom. Podľa jeho názoru vymedzil otázku dostatočne všeobecným spôsobom, aby bolo možné konštatovať, či vo vzťahu k nej existuje alebo neexistuje ustálená, resp. rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu. Nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, že vzhľadom na nesprávne posúdenie v rozhodnutí okresného súdu procesného charakteru, ktorým došlo k prvej zmene na strane žalobcu, sťažovateľ len poukázal, že momentom jeho vydania nastalo v konaní zásadné pochybenie, ktoré bolo kľúčové pre celé ďalšie konanie. V tejto súvislosti odkázal na judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 51/2020, I. ÚS 115/2020);
- h) svoju žiadosť o odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu zakladá na skutočnosti, že výkon exekúcie by preňho znamenal stratu všetkých nehnuteľností, podnikateľského aj osobného majetku a ukončenie jeho zárobkovej činnosti. Spoločnosť BTK má pritom vymožitelnosť svojho nároku garantovanú vydaným zabezpečovacím opatrením, ktorého predmetom je zriadenie záložného práva v prospech BTK na určené nehnuteľnosti a obchodný podiel sťažovateľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ považuje za arbitrárne a svojvoľné, založené na nesprávnych právnych záveroch v otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a za nedostatočne odôvodnené.

7. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutým rozhodnutiam vyplývajúca z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vzhľadom na dátum doručenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi (16. júna 2021) zachovaná.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu

8. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd

sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

9. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bol prípustný opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil, avšak v podanom dovolaní uplatnil len dôvod jeho prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP [z opatrnosti aj podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP]. Najvyšší súd ako súd dovolací o ňom následne konal a rozhodoval, pričom dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP. Ústavný súd podotýka, že námietky uvedené v časti II písm. f) tohto uznesenia, ktoré smerujú proti nedostatočne odôvodnenému napadnutému rozsudku krajského súdu (a rozsudku okresného súdu), sťažovateľ v dovolacom konaní neuplatnil.

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa označeným v bode 1 tohto uznesenia predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Ak mal sťažovateľ záujem ďalej namietat porušenie svojich práv postupom či rozhodnutím všeobecných súdov pred ústavným súdom, svoju argumentáciu obsiahnutú v časti II písm. f) tohto uznesenia mohol smerovať v dovolaní proti rozsudku krajského súdu aj z dôvodu prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Keďže tak neurobil, jeho argumentácia týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v konaní pred ústavným súdom je za daných okolností a priori neprípustná.

11. Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie uvedenej v časti II. písm. a) až e) tohto uznesenia ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa jeho záver zakladá na zákonných dôvodoch a či tieto dôvody boli dostatočne a ústavne konformne formulované a či interpretácia a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku v sťažovateľovej veci je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľná.

12. Ústavný súd uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti musí mať na zreteli, že podstatou rozhodovania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je posúdenie ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu, prípadne iného orgánu verejnej moci, a nie posudzovanie jeho právnej perfektnosti ani jeho prípadné „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08, IV. ÚS 218/2010). Poslaním ústavného súdu nie je kontrola súdnej činnosti vo všetkých smeroch a aspektoch a skúmanie akejkoľvek nožnej nezákonnosti alebo procesného pochybenia či dokonca zrejmej nesprávnosti, ktoré sa v individuálnom konaní pred všeobecnými súdmi prípadne vyskytnú, ale výlučne posudzovanie konformity aktu aplikácie práva (v posudzovanej veci súdneho rozhodnutia) s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd teda nepredstavuje opravnú inštanciu všeobecných súdov (I. ÚS 31/05), a preto zásadne nemôže meritórne preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, pri vydaní ktorých súdy rešpektovali požiadavky vyplývajúce z obsahu základných práv ustanovených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle

už citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor všeobecného súdu svojím vlastným názorom iba v prípade, ak by tento bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný (I. ÚS 131/2018, III. ÚS 9/2022).

13. Po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu, pozn.) ústavný súd zistil, že okresný súd v bode 13 rozsudku konštatoval, že v čase podania žaloby bola spoločnosť [REDAKOVANÉ], vecne legitimovaným subjektom (nadobudla pohľadávku na základe prvej zmluvy o postúpení pohľadávok). Odstúpenie od zmluvy s účinkami *ex tunc* nemalo vplyv na jej aktívnu vecnú legitimáciu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostali zachované. Pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Spoločnosť BTK (žalobca v čase rozhodovania, pozn.) podľa okresného súdu osvedčila splatnosť uplatneného zádržného (bod 14 rozsudku).

14. Krajský súd konštatoval, že sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého v čase podania žaloby bola jediným aktívne vecne legitimovaným subjektom [REDAKOVANÉ], keďže jej ako vlastníčkovi svedčalo hmotné právo. Následným odstúpením od zmluvy s účinkami *ex tunc* sa zmluva zrušila od začiatku, táto právna skutočnosť však podľa krajského súdu nemala za následok zrušenie právnych účinkov podanej žaloby. Došlo len k spätnému prechodu subjektívneho hmotného práva a s tým spojených procesných oprávnení zo spoločnosti [REDAKOVANÉ], na BTK. Právne účinky podanej žaloby zostali zachované podľa § 80 ods. 2 CSP, keďže k odstúpeniu od zmluvy došlo až po začiatku súdneho konania. Odlišný výklad sťažovateľa nemá oporu v právnych predpisoch (bod 38 rozsudku). Krajský súd poukázal na § 217 ods. 1 CSP, podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Vzhľadom na zmenu v subjekte na strane žalobcu počas konania dospel k záveru, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku prislúchala aktívna vecná legitimácia žalobcovi, a to v dôsledku uzatvorenia tretej zmluvy o postúpení pohľadávok, a dodatočné odstúpenie od prvej zmluvy o postúpení pohľadávok nemalo vplyv na vecnú legitimáciu [REDAKOVANÉ], ktorá podala žalobu (bod 39 rozsudku).

15. Napriek skutočnosti, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku odkázal na poslednú vetu § 80 ods. 2 CSP, aj podľa poslednej vety § 92 ods. 3 OSP platného a účinného v čase rozhodovania okresného súdu ak súd vyhovie návrhu na zmenu účastníka konania, zostávajú právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zachované.

16. Sťažovateľ sústreďuje svoju polemiku s právnym názorom krajského súdu a okresného súdu na moment procesného rozhodovania okresného súdu o prvom návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu, keď v ústavnej sťažnosti, tak ako v opravných prostriedkoch využitých v konaní pred všeobecnými súdmi, zotrváva na svojej argumentácii, že v dôsledku odstúpenia od prvej zmluvy o postúpení pohľadávok s účinkami *ex tunc* stratil pôvodný žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu „spätne“ a nebol vôbec oprávnený podať žalobu. Tú mal okresný súd z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie zamietnuť a nemal rozhodnúť o pripustení zmeny na strane žalobcu. Právny nástupca pôvodného žalobcu mal možnosť podať novú žalobu.

17. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína potrebu rozlíšiť postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na zmenu účastníka konania (sporovej strany, pozn.) a pri rozhodovaní vo veci samej. Pre účely rozhodnutia podľa § 92 ods. 3 OSP (účinného do 30. júna 2016, pozn.) stačilo preukázať, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prechod

alebo prevod práv a povinností. V tomto štádiu konania však súd nie je oprávnený hodnotiť, či sú naplnené predpoklady na takéto právne nástupníctvo z pohľadu hmotno-právnej úpravy (*mutatis mutandis* nález č. k. II. ÚS 788/2015-13 z 2. decembra 2015, Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 73/2015, I. ÚS 61/2022). Obdobné závery vyplývajú aj z judikatúry najvyššieho súdu, podľa ktorej otázkou, či tvrdené právo (povinnosť), ktoré malo byť prevedené alebo ktoré malo prejsť na iného, tu skutočne je, alebo či na iného skutočne prešlo alebo bolo prevedené, sa týka posúdenia veci samej, ku ktorému sa súd vyjadruje až v rozhodnutí vo veci samej (porovnaj uznesenie č. k. 6 Cdo 221/2011 z 30. januára 2013, uznesenie č. k. 4 Obo 45/2012 z 26. novembra 2012).

18. Pri zmene účastníctva podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP (účinného do 30. júna 2016, pozn.) zostávajú všetky účinky spojené s podaním návrhu zachované, procesný nástupca musí prijať stav konania taký, aký je (v súčasnosti rovnako § 80 ods. 3 CSP), teda i s procesnými úkonmi, ktoré dovtedy v konaní urobil jeho právny predchodca (porovnaj *Števček, M., Ficová, S. a kol.* Občiansky súdny poriadok. I. diel. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2012).

19. Vyčerpávajúco sa v tejto súvislosti vyjadril najvyšší súd aj v napadnutom uznesení, keď zdôraznil, že posúdenie aktívnej vecnej legitímácie je otázkou právneho posúdenia v čase rozhodovania vo veci samej (bod 48 uznesenia), pre vyhoviecie návrhu na zmenu účastníka konania skúma súd skutočnosti predpokladané zákonom iba v procesnej rovine (bod 49 uznesenia), v štádiu rozhodovania vo veci samej súd skúma otázku skutočnej existencie, prevodu práva alebo povinnosti. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa zdôraznil, že návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu podáva v konečnom dôsledku za každých okolností subjekt, ktorý je už len formálne v pozícii žalobcu a v dôsledku právnej skutočnosti stratil vecnú (hmotnoprávnu) legitímáciu (bod 50 uznesenia).

20. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že krajský súd aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v konaní ústavne akceptovateľným a dostatočným spôsobom odôvodnil a jeho záver nemožno považovať za nesprávny. Ústavný súd vyhodnotil výklad a aplikáciu § 80 ods. 2 CSP [resp. § 92 ods. 2 a 3 OSP (účinného do 30. júna 2016, pozn.)] a § 271 ods. 1 CSP krajským súdom ako ústavne udržateľné.

21. Keďže uznesenie krajského súdu posúdil ústavný súd ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí

na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

23. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého uznesenia krajského súdu spochybňovali, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010). Uvedené zároveň nevylučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 198/2021).

25. Úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa podaného v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP bol odôvodnený ústavne akceptovateľným spôsobom, v súlade s namietanými článkami ústavy a dohovoru označenými v bode 1 tohto uznesenia.

26. Sťažovateľ prípustnosť dovolania vyvodil z § 421 ods. 1 písm. b) CSP [z opatrnosti aj z ustanovení písm. a) a c)], v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ formuloval otázku takto: „*odstúpenie od zmluvy o postúpení pohľadávky s účinkami ex tunc je právnu skutočnosťou podľa § 80 CSP, na základe ktorej došlo k prechodu práv a povinností, t. j. aj k procesnému nástupníctvu, vrátane prechodu aktívnej vecnej legitímácie, ak postupca nebol pôvodným žalobcom v konaní, ale pôvodným žalobcom bol prvý postupník, ktorý odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu výlučne od zmluvy o postúpení ktorá bola zrušená s účinkami ex tunc, t. j. od počiatku?*“ (bod 39 uznesenia). Podľa sťažovateľa uznesenie č. k. 23 Cb 242/2012-674, ktorým okresný súd posúdil prvý návrh na zmenu žalobcu, je založené na zjavne nesprávnom právnom posúdení existencie aktívnej vecnej legitímácie (bod 40 uznesenia).

27. Z uvedeného najvyšší súd vyvodil záver, že sťažovateľ vzhliadol nesprávne právne posúdenie v rozhodnutí okresného súdu procesného charakteru (uznesenie, ktorým okresný súd rozhodol o prvom návrhu na zmenu žalobcu, pozn.). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP je pritom možné odôvodniť iba nesprávnym právnym posúdením, pod ktoré nemožno subsumovať vadu konania procesného charakteru (bod 41 uznesenia). Za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP nepovažoval ani argumenty sťažovateľa v dovolaní vyjadrujúce

jeho nespokojnosť s procesným postupom okresného súdu pri vydaní uznesení o zmene žalobcu v rokoch 2013 a 2016, keď nadobudli právoplatnosť. Zároveň konštatoval, že sťažovateľom položená otázka je nepresná, keďže k ním namietanej procesnej vade malo dôjsť za účinnosti § 92 OSP (bod 44 uznesenia). Preto dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nie je procesne daná, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP. Najvyšší súd v bode 50 uznesenia vyjadril svoj právny názor, že žaloba a z nej plynúce právo vyvodené zo zmluvy o postúpení, od ktorej sa odstúpilo po podaní žaloby s účinkami *ex tunc*, nemá a ani nemôže mať vplyv na aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu ako postupníka, ktorá mu v čase podania žaloby prislúchala nielen v procesnej, ale aj v hmotnoprávnej rovine. Opačný výklad by popieral zmysel a účel zmeny účastníka konania.

28. Po predbežnom posúdení sťažnostnej argumentácie ústavný súd konštatuje, že z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa presvedčil, že poskytuje odpoveď na procesné otázky majúce vplyv na prípustnosť dovolania, sťažovateľovi v tomto rozsahu boli ozrejmené kľúčové dôvody odmietnutia jeho dovolania (nesprávne právne posúdenie sa týka právnej otázky súvisiacej s procesným postupom okresného súdu pri rozhodovaní o návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu, zároveň je nepresné, keďže v čase rozhodovania okresného súdu bol platný a účinný § 92 OSP, nie § 80 CSP), odôvodnenie nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle pri aplikácii procesného práva a zároveň zodpovedá rozsahu požiadaviek kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutia procesnej povahy o neprípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku.

29. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nerozhodoval osobitným výrokom ani o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu